

Megbízás nélküli ügyvitel

" Ü Z L E T M E N E T " /Üzletl/
Kód: Ptk484-487\$ATTuzletiTerv970410

KÖZÉRDEKŰ KÁRELHÁRÍTÁS, MINT ÜZLET

1. Saját finanszírozó/k/ és vagy kívülálló finanszírozó/k/
2. Finanszírozás:
Mérés; adatgyűjtés; szakértői munka;
iroda /üzletvitel/
3. Kárleleplezési eredmény
4. Megbízások és vagy Ptk. 484-487. paragrafus jogán az eredményekkel való kárelhárítás munkái végzése a megbízó(k) és vagy a kárelhárítást elszabotáló "illetékes" kárelhárítók helyett
5. Kárelhárítási haszon kiszámítások a hasonló ("referenciaként" alapulvehető) más ügyeknél a bíróságok által már kifizetett kártalanítási összegek figyelembevételével
6. A károkozás elhárításban érdekelt szervezetek és vagy a károkozóval "ellentétes érdekelttségű" szervezetek felderítése
7. A kárelhárítás alapján elért kárelmaradásról az érintettek tájékoztatása és a jogos sikerdíjigény egyeztetéséhez tárgyalópartner kijelölés kérés
8. Konkrét sikerdíjigény kérés azoktól, akiktől a sikerdíjat jogosan kérni lehet
9. A sikerdíjigény kérés elutasításával való kísérletezések ellenünk, s ennek dokumentumai gyűjtése
10. Pontosabb sikerdíj kiszámítások ill. a sikerdíj igények előlegkéréssel, a konkurenciákkal való tárgyalásokkal és ügyvédi felszólítások ill. keresetbenyújtás útján bestabilizálása
11. Egyezségi kísérlet, a követelés jogának a konkurenciának eladására vonatkozó kísérletek, bírósági pénzbehajtási kísérletek stb.
12. Pénzbehajtás, pénzszétosztás

Bp., 1997. április 10.

Téjfalussy András

http://projektjeink.birosag.hu/sites/default/files/allomanyok/ptk_e_learning/ptk8/lecke15_la p2.html

MAGYAR IGAZSÁGÜGYI AKADÉMIA: PTK Hatodik könyv: Kötelmi jog - A kötelmek közös szabályai / Hatodik rész: Egyéb kötelemkeletkeztető tények – XXXII. A jogalap nélküli gazdagodás /33. A megbízás nélküli ügyvitel

Tartalomjegyzék

•Hatodik rész: Egyéb kötelelemkeletkeztető tények

- 33. A megbízás nélküli ügyvitel
  - 33.1. Helye az új Ptk.-ban
  - 33.2.Tényállása
  - 33.3. A beavatkozás helyénvalósága
  - 33.4. A megbízás nélküli ügyvivő kötelezettségei
  - 33.5. A megbízás nélküli ügyvivő jogai
  - 33.6. A bizalmi vagyonkezelés szabályainak alkalmazása
  - 33.7. Idegen ügy sajátjaként történő ellátása

- - -

Hatodik rész: Egyéb kötelelemkeletkeztető tények

33. A megbízás nélküli ügyvitel

33.1. Helye az új Ptk.-ban

A régi Ptk. a megbízással egy fejezetben, a megbízásra vonatkozó rendelkezéseket követően szabályozta a megbízás nélküli ügyvitel jogintézményét (484.-487. §-ok). Ezt a szerkesztési megoldást az indokolta, hogy az ügyvivő tevékenysége a megbízottéval lényegében azonos, a megbízás szabályai alkalmazhatók voltak, függetlenül a szerződéses jogcím hiányától.

Az új Ptk. a bírói gyakorlatban tapasztalható alkalmazási gyakoriságára tekintettel a jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó szabályok után, a XXXIII. Címben szól a megbízás nélküli ügyvitelről.

A törvény az indokolás szerint a megbízás nélküli ügyvitel szabályain – azok bevált volta miatt – nem kíván változtatni. Szerepköre azonban a régi Ptk. által ismert felelős őrzés (196.-197. §-ok) intézményének megszüntetése miatt kibővült. A felelős őrzés önálló, a régi Ptk. dologi jogi szabályai közötti elhelyezése tévesen azt a látszatot keltette, mintha egy sajátos intézményről és dologi jogi rendelkezésekről lett volna szó. Bár a két jogintézmény nem volt azonos tartalmú (a felelős őrző a birtokába került dolgot jogszabályi kötelezettsége alapján őrizte, míg a megbízás nélküli ügyvivő a beavatkozásra nem jogosult, s nem is köteles), ténylegesen a „felelős őrzési” helyzetek a megbízás nélküli ügyvitel tényállását idézték fel. Ezekben az esetekben a törvény ezért a megbízás nélküli ügyvitelre vonatkozó szabályokat hívja fel.

Megjegyzés

A megbízás nélküli ügyvitel szabályait a törvény számos helyen felhívja. Így e törvény eltérő rendelkezésének hiányában a jogalap nélküli birtokos jogállására (5:9. § (3) bekezdése), a teljesítés visszatartására jogosult fél jogaira és kötelezettségeire (6:139. § (3) bekezdése) a megbízás nélküli ügyvitel szabályai irányadók. A jogosult átvételi késedelme mint szerződésszegési alakzat esetében e szabályok szerint köteles a kötelezett a dolog őrzésére (6:156. § (3) bekezdése). A kötelmi jog különös részében is találunk utalásokat a megbízás nélküli ügyvitelre, pl. a haszonbérleti szerződés (6:358. § (6) bekezdése) és a letéti szerződés (6:364. § (6) bekezdése) körében.

33.2. Tényállása

6:583. § [Mebízás nélküli ügyvitel]

Aki valamely ügyben más helyett eljár anélkül, hogy arra megbízás alapján vagy egyébként jogosult volna, az ügyet úgy köteles ellátni, amint azt annak érdeke és feltehető akarata megkívánja, akinek javára beavatkozott.

Mebízás nélküli ügyvitel történik, ha valaki valamely ügyben más helyett jár el, hogy arra megbízás alapján vagy egyébként jogosult volna.

Az „ügy” fogalmába nem csupán hatósági vagy bírósági eljárások tartoznak, hanem bármely elvégzendő feladat. Ez nem a beavatkozó ügye, az ő szempontjából idegen ügy.

Az „eljárás” fogalma is tágabb a képviseletnél, a feladat tágabb értelemben vett ellátását is magában foglalja.

Az ügyvivő akkor jár el más helyett, ha az ügyben egyébként eljárási kötelezettség nem terheli. Ebből következik a jogintézmény önkéntes jellege.

A megbízás nélküli ügyvivőt nem csupán kötelezettség nem terheli az ügyben más helyett való eljárásra, hanem arra jogosultság sem illeti meg.

Ha a megbízás nélküli ügyvivő – bár erre kötelezettsége és jogosultsága sincs – az ügyben más helyett mégis eljár, az ügyet úgy köteles ellátni, ahogy azt annak érdeke és feltehető akarata megkívánja, akinek javára beavatkozott. Az ügy urának akaratát a közönséges életfelfogás szerint kell megítélni. A „feltehető” fordulatból az is következik, az ügy urának akarata általában nem ismert. Ellenkező esetben az ügyvivőnek az ügy ura akaratának nem megfelelő eljárása akkor sem helyénvaló, ha az egyébként az ügy ura érdekeinek megfelelő.

XXXII. számú PED Ha a vállalkozó a szerződés (a módosított szerződés) kereteit meghaladó szolgáltatást is nyújtott a megrendelő részére, e szolgáltatás tekintetében a felek közötti jogviszony a megbízás nélküli ügyvitel szabályainak a megfelelő alkalmazásával rendezhető.

BH 1999. 564 A pénzügyi intézmény a betétszámla-szerződést írásban mondhatja fel. A felmondásra a számlakivonat megküldése útján is sor kerülhet, feltéve, ha a felmondás indokát – például akár a fedezethiányra vonatkozó utalást – tartalmazza. A felmondás hatályossá válásától kezdve a felek jogviszonyára a megbízás nélküli ügyvitel szabályai az irányadók.

BDT 2012. 2802 A megbízás nélküli ügyvitel kizárólag más érdekében végzett önkéntes tevékenység jogi kereteit adja meg. Nem megbízás nélküli ügyvivő az, aki a hivatkozott tevékenységet saját érdekében végzi; még akkor sem, ha úgy véli, eljárása a másik fél érdekeit is szolgálja.

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

33.3. A beavatkozás helyénvalósága

6:584. § [A beavatkozás helyénvalósága]

(1) A más ügyébe jogosultság nélkül való beavatkozást akkor kell helyénvalónak tekinteni, ha megfelel a másik feltehető érdekének és akaratának, különösen, ha a beavatkozás őt károsodástól óvja meg.

(2) Életveszély elhárítása érdekében az életveszélybe került személy, széles körben fenyegető veszély megelőzése vagy elhárítása érdekében a tulajdonos vagy más rendelkezésre jogosult személy, tartási kötelezettség teljesítése érdekében a tartásra köteles személy akarata ellenére is helye van beavatkozásnak.

A törvény a régi Ptk. 485. §-ával jórészt azonosan határozza meg, mikor kell helyénvalónak tekinteni a más személy ügyébe jogosultság nélkül való beavatkozást. Ez azért szükséges, mert a beavatkozás helyénvalósága jelöli ki, a megbízás nélküli ügyvivőt milyen jogosultságok illetik és milyen kötelezettségek terhelik.

A 6:584. § (1) bekezdésének főszabálya szerint a más ügyébe jogosultság nélkül való beavatkozás akkor helyénvaló, ha megfelel a másik feltehető érdekének és akaratának, különösen, ha a beavatkozás őt károsodástól óvja meg.

A régi Ptk. 485. § (1) bekezdésének szövegezése annyiban tért el, hogy a „feltehető” fordulatot csak a másik akaratával, s nem érdekével kapcsolatban használja. Az új törvény viszont nem tartalmazza ezt a megkülönböztetést, feltehetően azért, mert a beavatkozótól beavatkozása előtt rendszerint nem tartja elvárhatónak az ügy ura valódi érdekének vizsgálatát.

Meghatározó jelentősége a beavatkozás helyénvalósága összefüggésében az ügy ura feltehető érdekének van. Ha a megbízás nélküli ügyvivő ezt ugyan nem ismeri fel, ettől még beavatkozása nem minősül nem helyénvalónak, ha az ügy ura érdekének felismerése érdekében az adott helyzetre figyelemmel úgy járt el, ahogyan az elvárható. A törvény vélelmezi a beavatkozás helyénvalóságát, ha a beavatkozás az ügy urát károsodástól óvja meg.

A törvény elismer olyan eseteket, amikor a beavatkozás akkor is helyénvalónak minősül, ha az ügy urának akarata ezzel ellentétes.

Életveszély elhárítása érdekében az életveszélybe került személy akarata ellen is helyénvaló a beavatkozás. Ennek tipikus példája az öngyilkossági kísérlet.

Helyénvaló beavatkozást alapoz meg széles körben fenyegető veszély megelőzése vagy elhárítása is, függetlenül a tulajdonos vagy más rendelkezésre jogosult személy akaratától. Széles körben fenyegető veszély alatt több, pontosan meg nem határozható személy, köztük az ügy ura jogát vagy jogos érdekét veszélyeztető helyzetet, állapotot érthetünk.

Megjegyzés

Ha az ügy urának jogát vagy jogos érdekét nem fenyegeti veszély, de annak elhárítása neki kárt okoz, a sürgősségi helyzetekre vonatkozó szabályok (5:26. §) lehetnek irányadók.

A törvény kivételként nevesíti végül a tartási kötelezettség teljesítését. A tartáshoz fűződő érdek eszerint még a jogosult akarata ellenére is érvényesülhet, amennyiben a tartásra rászorultság megállapítható.

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

33.4. A megbízás nélküli ügyvivő kötelezettségei

6:585. § [Megbízás nélküli ügyvivő]

(1) A megbízás nélküli ügyvivő köteles azt, akinek érdekében beavatkozott, beavatkozásáról késedelem nélkül értesíteni; egyebekben őt a megbízott kötelezettségei terhelik.

(2) Ha a megbízás nélküli ügyvivő beavatkozása helyénvaló volt, őt a megbízott jogai illetik, függetlenül attól, hogy beavatkozása sikerrel járt-e.

(3) Ha a beavatkozás nem volt helyénvaló, a megbízás nélküli ügyvivő díjazást nem követelhet, költségeinek megtérítését a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint követelheti, és felelős mindazért a kárért, amely beavatkozása nélkül nem következett volna be.

(4) A megbízás nélküli ügyvivőt a hozzá került idegen vagyontárggyal kapcsolatban terhelő elkülönítési, őrzési, elszámolási és kiadási kötelezettségre a bizalmi vagyonkezelési szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

A megbízás nélküli ügyvivő kötelezettségei közül a törvény az ügy urának értesítését nevesíti. Az értesítési kötelezettség teljesítése akkor megfelelő, ha ez nem szorítkozik a beavatkozás tényére, hanem annak tartalmára, az ismert következményekre is kiterjed. A régi Ptk. javaslatának miniszteri indokolása szerint a megbízás nélküli ügyvivőnek – feltéve, hogy a halasztás nem jár veszéllyel – az ügy urának rendelkezését is be kell várnia.

A megbízás nélküli ügyvivő további kötelezettségei abból származnak, hogy a törvény egyebekben a megbízott kötelezettségeire utal. Így pl. köteles az ügyet megfelelő gondossággal ellátni, az ügy urának esetleges utasításait követni, őt tájékoztatni.

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

33.5. A megbízás nélküli ügyvivő jogai

A megbízás nélküli ügyvivő jogai eltérően alakulnak attól függően, hogy beavatkozása helyénvaló volt-e vagy sem.

Helyénvaló beavatkozás esetén őt a megbízott jogai illetik. Ebből a szempontból nincs jelentősége annak, hogy beavatkozása sikeres volt-e. E jogok közül kiemelni szükséges, hogy – ha a jogviszony jellegéből más nem következik -, díjazás jár neki, s igényt tarthat költségei megtérítésére. Ezek biztosítására törvényes zálogjog illeti meg az ügy urának az ügy ellátása következtében hozzákerült vagyontárgyain.

EBH 2008. 1883 Ha a települési önkormányzat a vállalkozási szerződés keretében működő háziorvossal a készenlétre nem köt szerződést, de a háziorvos a folyamatos alapellátás érdekében a készenléteket ellátja, a megbízás nélküli ügyvitel szabályai szerint jogosult díjazásra.

Ha a beavatkozás nem volt helyénvaló, úgy díjazás és törvényes zálogjog a megbízás nélküli ügyvivőt nem illeti meg, költségeit pedig kizárólag a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint követelheti. Felelős továbbá mindazért a kárért, amely beavatkozása nélkül nem következett volna be. E szigorú szabályozás indoka egyfelől a megbízás nélküli ügyvivő oldaláról nem helyénvaló beavatkozás felróhatósága, másfelől az ügy ura törvényes érdekeinek védelme.

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

33.6. A bizalmi vagyonkezelés szabályainak alkalmazása

A 6:585. § (4) bekezdésének új szabálya a felelős őrzés intézményének megszüntetése miatt került a jogszabályba. A bizalmi vagyonkezelési szerződés szabályainak felhívása (6:310. -6:330. §-ok) biztosítja, hogy a megbízás nélküli ügyvivő az idegen vagyont a saját vagyonától elkülöníteni köteles, azzal kapcsolatban őrzési, elszámolási és kiadási kötelezettség is terheli. A törvény indokolása arra is felhívja a figyelmet, hogy az elkülönített vagyonból a megbízás nélküli ügyvivő hitelezői a megbízás nélküli ügyvivővel szemben keletkezett követeléseiket nem elégíthetik ki.

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

33.7. Idegen ügy sajátjaként történő ellátása

6:586. § [Idegen ügy sajátként való ellátása]

Ha valaki tudja, hogy nincs hozzá joga, idegen ügyet sajátjaként lát el, vele szemben a megbízás nélküli ügyvitelből eredő jogokat lehet érvényesíteni. Ha e jogokat érvényesítik, az eljáró személy költségeit a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint jogosult beszámítani.

E rendelkezés tartalmilag a régi Ptk. 487. §-ával azonos. Az idegen ügy sajátként való ellátása jogintézménye a megbízás nélküli ügyvitel általános alakzatától abban tér el, hogy az eljáró személy a maga nevében látja el az ügyet. Vele szemben a megbízás nélküli ügyvitelből eredő jogok érvényesíthetők. Költségeit is csupán annyiban érvényesítheti, hogy a jogok érvényesítése esetén azokat a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint beszámítani jogosult.

Budapest, 2017. 02. 02.

Tejfalussy András